

TAAL
**WANDEL
WAAIER**

Samen wandelen en praten is fijn om te doen en het is erg leerzaam.
In deze Wandelwaaier vind je twintig kaarten met gespreksonderwerpen.
Er zijn vijf thema's met elk vier wandelkaarten.

Dit zijn de thema's die je kunt verzamelen:

Buitenberoepen

Dieren in het verkeer

Groen in de buurt

Kijk omhoog

Water en land

Bekijk de kaart samen, ga naar buiten en laat je inspireren.
Veel taal- en wandelplezier!

Thema: **Buitenberoepen**

De orgeldraaiier

De orgeldraaier

Mensen denken vaak dat een draaiorgel typisch Nederlands is, maar het komt eigenlijk uit Italië. Het is daar alleen niet zo populair als in Nederland. Bijna elke stad en elk dorp heeft een eigen draaiorgel. De orgeldraaier heeft een klein, metalen bakje waar je een muntje in kan doen. Zo kan hij zijn orgel onderhouden en gezellige muziek blijven maken.

Is er in jullie woonplaats een draaiorgel? Ga eens wandelen als de orgeldraaier speelt! Wat vinden jullie van de muziek? Wat is jullie favoriete muziek?

TIP!

In Haarlem staat het draaiorgelmuseum. Neem een kijkje op de website en luister een stukje draaiorgelmuziek. www.draaiorgelmuseum.org

Termen

de orgeldraaier

typisch Nederlands

het draaiorgel

populair

het muntje

het metalen bakje

de favoriete muziek

het muziekinstrument

A photograph of two window cleaners working on a modern glass skyscraper. They are suspended from the top by ropes and are wearing yellow shirts and orange hard hats. The background is a clear blue sky. The image is used as a background for a presentation slide.

Thema: **Buitenberoepen**

De glazenwasser

De glazenwasser

Nederlandse huizen hebben grote ramen. Soms hangen mensen gordijnen, vitrage of luxaflex voor het raam, maar soms kun je gewoon naar binnen kijken. Veel wijken hebben een vaste glazenwasser. Die komt dan regelmatig je 'ramen lappen'. Als glazenwasser mag je geen hoogtevrees hebben. Kijk maar op de foto!

Hebben jullie een glazenwasser of wassen jullie zelf de ramen? Wat vinden jullie van schoonmaken? Kijk tijdens de wandeling eens naar de ramen van de huizen. Kunnen jullie naar binnen kijken?

TIP!

Een echt liefdesverhaal over een huis op een heuvel.
Het boek is hertaald in eenvoudig Nederlands.
De Woeste Hoogte – Emily Brontë

Termen

de glazenwasser
het gordijn
de vitrage
de luxaflex
de wijk
ramen lappen
de hoogtevrees
de emmer
de zeem
de hoogbouw
de laagbouw

A close-up photograph of a stack of folded newspapers. The papers are tightly packed, showing the edges of many pages. The colors of the newspaper covers are visible at the top, including shades of green, yellow, and brown. A semi-transparent red banner is overlaid on the right side of the image, containing white text. In the bottom left corner, there is a white circular icon with a stylized black and grey geometric design.

Thema: **Buitenberoepen**

De straatkrantverkoper

De straatkrantverkoper

De straatkrant wordt verkocht door mensen die geen vaste woonplek hebben. Ze verzamelen en schrijven zelf het nieuws in de krant. Op deze manier kunnen ze wat geld verdienen en zijn ze aan het werk. Meestal zie je een vaste verkoper bij de supermarkt of in de winkelstraat staan.

Kennen jullie de straatkrantverkoper in jullie buurt? Hebben jullie wel eens een straatkrant gekocht? Hoe lezen jullie het nieuws? Online of in de krant?

TIP!

De Start!-krant is een krant in eenvoudige taal. Vraag eens in de bibliotheek of ze een abonnement hebben.

Termen

de straatkrant

de woonplek

de verkoper

verzamelen

geld verdienen

de winkelstraat

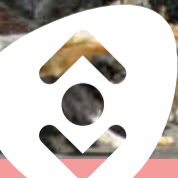
het nieuws

A man wearing a tan jacket, blue pants, a grey cap, and sunglasses is walking several dogs on leashes along a paved path next to a body of water. The dogs are of various breeds, including a black dog in the foreground, a brown and white dog, and a grey dog. The man is holding multiple leashes, one in each hand. The background shows a calm body of water and some greenery.

Thema: **Buitenberoepen**

De hondenuitlaatservice

De hondenuitlaatservice

In Nederland hebben meer dan twee miljoen mensen een hond als huisdier! Wie geen tijd heeft om zelf te wandelen met de hond, huurt de hondenuitlaatservice in. Je betaalt iemand die jouw hond uitlaat. Er bestaan in Nederland 'losloopgebieden' en 'uitlaatstroken' speciaal voor honden. Vaak staat er een bordje met 'opruimplicht'. Ook staan er speciale prullenbakken met hondenpoepzakjes die iedereen mag gebruiken.

Komen jullie tijdens het wandelen wel eens honden tegen? Houden jullie van honden? Welk ras vinden jullie leuk? Er wordt gezegd dat een hond vaak op zijn baasje lijkt. Vinden jullie dat ook?

TIP!

In dit boek vind je alle hondenrassen.
De grote hondenencyclopedie – Esther Verhoef

Termen

het huisdier

uitlaten

het losloopgebied

de uitlaatstrook

de opruimplicht

de speciale prullenbak

het hondenpoepzakje

het ras

het baasje

de Bibliotheek

Thema: **Dieren in het verkeer**

Haaiientanden

Haaientanden

De driehoeken op de foto noemen we haaientanden. Ze betekenen dat je als weggebruiker voorrang moet geven aan de andere verkeersdeelnemers. Haaientanden staan meestal op kruispunten waar geen verkeerslichten staan. Op deze manier is het duidelijk wie voorrang heeft op het kruispunt. En zo kunnen gevaarlijke situaties worden voorkomen.

Let tijdens het wandelen eens op de tekens op de weg. Tel samen hoeveel haaientanden jullie tegenkomen. Is het verkeer anders in jouw land van herkomst?

TIP!

Op de website van Veilig Verkeer Nederland lees je meer over de Nederlandse verkeersregels.
www.verkeersregels.vvn.nl

Termen

de driehoek
de weggebruiker
de voorrang
de verkeersdeelnemer
het kruispunt
het verkeerslicht
het verkeer
de gevaarlijke situatie
het land van herkomst

Thema: **Dieren in het verkeer**

Het zebrapad

Het zebrapad

Op een zebrapad kun je als voetganger veilig oversteken. Al het andere verkeer moet voor jou stoppen. Officieel heet een zebrapad een voetgangersoversteekplaats. In de praktijk krijg je als voetganger niet altijd voorrang. Een zebrapad kan soms tot schijnveiligheid leiden. Daarom is het 3D zebrapad bedacht. Dit is gemaakt om auto's een beetje af te schrikken. Wat vinden jullie hiervan?

Let tijdens jullie wandeling eens goed op de zebrapaden. Krijgen alle voetgangers voorrang? Is er in jouw land van herkomst ook zoiets als een zebrapad?

TIP!

Kijk via deze link een filmpje van een 3D zebrapad.
<https://www.at5.nl/artikelen/188482/eerste-3d-zebrapad-komt-in-de-baarsjes>

Termen

de voetganger

veilig

oversteken

de voetgangersoversteekplaats

schijnveiligheid

afschrikken

Thema: **Dieren in het verkeer**

Niet brommen

Niet brommen

In Nederland wonen we dicht bij elkaar. Ook in het verkeer kan het heel druk zijn. Daarom gebruiken we veel verkeersborden. Soms zie je zelfs twee of drie borden onder elkaar. Onder het bord met 'fietspad' zie je soms een bord met 'dus niet brommen'. Het woord brommen verwijst naar een geluid. Wat betekent het bord, denken jullie?

Kijk tijdens jullie wandeling eens naar de verkeersborden. Welke komen jullie tegen? Weten jullie wat ze betekenen? Wat zegt de kleur van een verkeersbord over de betekenis?

TIP!

Op de website van Veilig Verkeer Nederland vind je de betekenis van alle verkeersborden.
www.verkeersregels.vvn.nl/verkeersborden-en-tekens

Termen

dicht bij elkaar
het verkeersbord
het fietspad
niet brommen
verwijzen
het geluid
tegenkomen

Thema: **Dieren in het verkeer**

Een slakkengang

Een slakkengang

Op de autosnelweg mag je niet te hard rijden. Je krijgt dan een boete. Maar wisten jullie ook dat als jouw voertuig niet harder dan 60 km per uur kan rijden, je niet op een autosnelweg mag rijden? Je rijdt dan met een slakkengang en dat kan gevaarlijk zijn. Je kunt daar zelfs een boete voor krijgen. Kennen jullie iemand die altijd met een slakkengang rijdt?

Wat vinden jullie van het verkeer tijdens jullie wandeling? Zien jullie echte wegpiraten of rijden alle auto's met een slakkengang? Hebben jullie wel eens een boete gekregen? Waarom?

TIP!

Kijk op deze website voor de hoogte van snelheidsboetes. <https://www.anwb.nl/vakantie/nederland/informatie/verkeersboetes>

Termen

de autosnelweg
de boete
het voertuig
gevaarlijk
de slakkengang
de wegpiraat
de overtreding
de waarschuwing

Thema: **Groen in de buurt**

De geveltuin

De geveltuin

Geveltuinen zorgen voor meer natuur bij huizen. Een geveltuin is een smalle tuin langs de rand van een huis. Op de foto zie je een voorbeeld. Soms helpt de gemeente bij de aanleg, maar je kunt natuurlijk ook zelf een geveltuin maken! Elke woonplaats heeft zijn eigen regels over geveltuinen, maar bijna overal mag je een stoeptegels weghalen en een tuintje maken.

Zien jullie tijdens de wandeling geveltuintjes? Ga er eens naar op zoek! Bespreek samen wat je mooi en minder mooi vindt aan de tuintjes. Als jullie een geveltuin zouden hebben, welke planten zetten jullie er dan in?

TIP!

Dit is een boek speciaal over geveltuinen.
**Gevelgroen & Stoepstuinen –
Frederike Krommendijk**

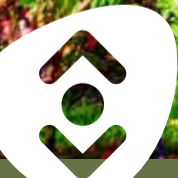
Termen

de geveltuin
de smalle tuin
de gemeente
de woonplaats
de regel
de aanleg
de stoeptegels

Thema: **Groen in de buurt**

De volkstuin

De volkstuin

Wie geen eigen tuin heeft, kan er één huren. Dat heet een volkstuin. Vaak liggen volkstuinen op een complex waar veel tuinen bij elkaar zijn. Volkstuinen worden meestal gebruikt als moestuin om groente en fruit te verbouwen. Maar mensen gebruiken ze ook om in de zomer lekker te ontspannen in hun eigen stukje groen.

Bijna elke gemeente heeft wel een volkstuincomplex. Meestal zijn ze vrij toegankelijk. Is er één bij jullie in de buurt? Ga samen eens op onderzoek uit en wandel een rondje over het terrein. Welke groente zouden jullie zelf willen laten groeien?

TIP!

Dit is een boek waarin je leert hoe je een moestuin kunt maken.

De Familiemoestuin – Modeste Herwig

Termen

de volkstuin

het volkstuincomplex

de moestuin

verbouwen

ontspannen

vrij toegankelijk

het terrein

het tuinhuisje

het gereedschap

de Bibliotheek

Thema: **Groen in de buurt**

Het olifantenpaadje

Het olifantenpaadje

Een olifantenpaadje is een bijzonder soort pad. De paadjes worden bedoeld of onbedoeld in de loop der tijd door mensen gemaakt. Het is vaak een kortere versie van de normale route. Je kunt dan de weg afsnijden en zo wat tijd besparen. Op de foto zie je een mooi voorbeeld van zo'n paadje.

Waarom heet een olifantenpaadje eigenlijk een olifantenpaadje? Ga tijdens jullie wandeling op zoek naar deze kleine paadjes. Pakken jullie het kleine weggetje of de officiële route?

TIP!

Dit is een mooi boek met foto's van olifantenpaadjes in Nederland.
Olifantenpaadjes – Jan-Dirk van der Burg

Termen

het olifantenpaadje

bedoeld

onbedoeld

in de loop der tijd

de weg afsnijden

tijd besparen

de officiële route

A close-up photograph of several white daffodils with bright yellow centers. The flowers are in focus, with some in the foreground and others blurred in the background. The lighting is soft, highlighting the delicate texture of the petals.

Thema: **Groen in de buurt**

Bloemen

Bloemen

In de natuur zie je veel bloemen. Maar ook in woonwijken kun je mooie, gekleurde bloemen tegenkomen.

Natuurlijk planten mensen in hun tuin vaak bloemen, maar ook rondom bomen en in perken zie je bloemen. Veelvoorkomend zijn: stokrozen, viooltjes, geraniums en narcissen. In de meeste woonplaatsen zorgt de gemeente dat 'het groen' wordt onderhouden. Soms helpen de buurtbewoners ook met het onderhoud.

Let tijdens jullie wandeling eens op de bloemen die jullie zien. Welke herkennen jullie? Welke vinden jullie mooi? Is er veel groen bij jullie in de buurt? Vinden jullie dat er genoeg bloemen staan?

TIP!

Een boek vol met advies om je eigen tuin aantrekkelijk te maken voor planten en dieren.
Iedereen kan avontuurlijk tuinieren – Katja Staring

Termen

de woonwijk

gekleurd

rondom

het perk

veelvoorkomend

de buurtbewoner

het onderhoud

Thema: **Kijk omhoog**

De gevel

De gevel

Nederland staat bekend om de bijzondere architectuur. Aan de stijl van de gevel kun je zien hoe oud het huis is. Soms staat er een jaartal op. Ook zijn er bijzondere gevels, zoals trapgevels. Ze hebben geen speciale functie. Ze zijn zo gebouwd, omdat het mooi is. Vaak zijn huizen met bijzondere gevels een monument. Je ziet dan een klein bordje met 'monument' op de gevel.

Kijk vandaag tijdens de wandeling eens naar de gevels van de huizen. Wat valt op? Komen jullie ook monumenten tegen? Hoe zou een gevel eruit zien als jullie hem mochten ontwerpen? Wat vinden jullie mooi?

TIP!

Elk jaar kan je bij veel monumenten in Nederland een weekend lang binnenkijken.
www.openmonumentendag.nl

Termen

de gevel
de bijzondere architectuur
de stijl
het jaartal
de trapgevel
de speciale functie
het monument
het bordje

Thema: **Kijk omhoog**

Wolken

Wolken

In Nederland kennen we veel woorden voor wolken. Zo hebben we schapenwolken en donderwolken. Maar ook stapelwolken en bloemkoolwolken. Een blauwe lucht met witte wolken noemen we een 'Hollandse lucht'. In de Gouden Eeuw zijn hier veel schilderijen van gemaakt.

Praat vandaag samen over wolken. Welke types kennen jullie al? En kijk natuurlijk omhoog! Welk type wolk zien jullie vandaag in de lucht? Wat kunnen wolken vertellen over de weersvoorspelling? Zien wolken er in andere landen ook anders uit?

TIP!

In dit boek staan allerlei verschillende foto's van wolken.

Onder de Wolken – George Burggraaf

Termen

de schapenwolk

de donderwolk

de stapelwolk

de bloemkoolwolk

de Hollandse lucht

de Gouden Eeuw

het schilderij

de onweerswolk

de weersvoorspelling

Thema: **Kijk omhoog**

De vlaggenstok

De vlaggenstok

Op sommige dagen hangt in Nederland de vlag uit. Bijvoorbeeld op Koningsdag (27 april) en op Bevrijdingsdag (5 mei). Als kinderen voor hun examen van de middelbare school geslaagd zijn, gaat de vlag uit. De schooltas hangt dan aan de vlaggenstok. Zo kan iedereen zien dat in dat huis iemand geslaagd is. Het is de gewoonte om een vlag tussen zonsondergang en zonsopgang binnen te halen.

Alle gemeentes in Nederland hebben een eigen vlag. Kennen jullie de vlag van jullie woonplaats? Praat tijdens het wandelen eens over de verschillende soorten vlaggen die jullie tegenkomen. Wat staat erop en waarom zou de vlag daar zijn opgehangen?

TIP!

Tijdens Pride week zie je op veel plekken een regenboogvlag. Je kunt op www.pride.amsterdam mooie foto's en filmpjes zien van deze speciale week.

Termen

de vlaggenstok

Koningsdag

Bevrijdingsdag

geslaagd

de schooltas

de zonsondergang

de zonsopgang

de regenboogvlag

halfstok

de Bibliotheek

Thema: **Kijk omhoog**

Vogels

Vogels

Kijken jullie wel eens naar vogels? Hoe vroeger je wandelt, hoe groter de kans is dat je vogels hoort zingen. Aan de kust zie je vaak meeuwen. In de stad zie je veel duiven. In de natuur vind je natuurlijk de meeste vogels. De merel en de huismus zijn al jaren de meest voorkomende vogels in Nederland.

Welke vogels kunnen jullie herkennen? Kunnen jullie vogels ook aan hun geluid herkennen? Welke vogels zien jullie tijdens de wandeling? Zouden jullie wel eens voor een dag een vogel willen zijn? Waar zouden jullie dan naartoe vliegen?

TIP!

Op deze website vind je uitleg over de Nationale Tuinvogeltelling.
www.tuinvogeltelling.nl

Termen

zingen

de kust

de meeuw

de duif

de natuur

de merel

de huismus

de meest voorkomende vogels

vliegen

de tuinvogeltelling

Thema: **Water en land**

De polder

De polder

Een polder is een stuk land dat lager dan de zeespiegel ligt. In en om het gebied liggen sloten. Met sluisen en gemalen kan het waterpeil in de sloten op de juiste hoogte worden gehouden. Nederland kent heel veel polders. Waar nu de provincie Flevoland is, was vroeger zelfs een zee! Die zee is ingepolderd om meer land te creëren. De provincie is omringd door water en vormt zo een heel groot kunstmatig eiland.

Op heel veel plekken in Nederland zijn er polders. Is er een polder bij jullie in de buurt? Breng er eens een bezoek aan! Wat valt jullie op aan het landschap? Waar wordt het land voor gebruikt? Kennen jullie ook polders in andere landen?

TIP!

In Flevoland vind je het Waterloopbos. Je kunt hier zien hoe er onderzoek is gedaan naar water.
www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/waterloopbos

Termen

de zeespiegel

de sloot

de sluis

het gemaal

de provincie

inpolderen

creëren

omringen

het kunstmatige eiland

het landschap

Thema: **Water en land**

Het buitenwater

Het buitenwater

Nederland ligt voor een heel groot deel aan de zee. Het land heeft ongeveer 523 km kustlijn! Nederland grenst aan de Noordzee en de Waddenzee. De Nederlandse kust is populair bij toeristen. Ook hebben we in Nederland verschillende meren en plassen. Die worden veel gebruikt om te recreëren. In de zomer kun je er bijvoorbeeld lekker zwemmen.

Zoek tijdens jullie wandeling de kust op. Of is er een meer in de buurt? Wandelen langs het water is fijn. En houden jullie van zwemmen? Praat er samen over.

TIP!

De Nederlandse band Bløf heeft samen met Geke Arnaert een mooi lied over Zeeland gemaakt. Het nummer heet Zoutelande. Zoek ook de tekst er eens bij en denk samen na over de betekenis van het nummer.

Termen

de zee
de kustlijn
grenzen aan
de Noordzee
de Waddenzee
populair
het meer
de plas
zwemmen
het lied
het nummer

Thema: **Water en land**

Op het water

Op het water

Nederland is een waterland. Het land staat ook bekend om het varen. Je kunt in Nederland goed zeilen. Er zijn ook wel 120 roeiverenigingen. Wind- en golfsurfen op zee is ook populair. Daarnaast kun je in bijna elke Nederlandse stad een rondvaart maken. Als je op een boot zit, kijk je heel anders naar een stad. Hebben jullie wel eens op een rondvaartboot gezeten?

Kijk tijdens jullie wandeling eens naar de boten die je tegenkomt. Is er een haven(tje) in jullie woonplaats? Er zijn veel verschillende boten te zien. Welke zien jullie? Een sloep, een roeiboot, een zeilboot of een woonboot?

TIP!

Een bekend avonturenverhaal uit de geschiedenis.
Het boek is hertaald in eenvoudige taal.
Robinson Crusoe – Daniel Defoe

Termen

het waterland

varen

zeilen

roeien

windsurfen

golfsurfen

de rondvaartboot

de haven

de sloep

de roeiboot

de zeilboot

de woonboot

de Bibliotheek

Thema: **Water en land**

Onder de grond

Onder de grond

Ook onder de grond is er veel water te vinden. Het regent vaak in Nederland. Al het water dat uit de lucht valt, moet natuurlijk ergens naartoe. We noemen dit hemelwaterafvoer. Op plekken die bestraat zijn, zie je veel straatkolken; zoals op de foto. Die zijn aangesloten op het riool, zodat het water goed afgevoerd kan worden. Je kunt regenwater ook opvangen en hergebruiken. Dit kan met bijvoorbeeld een regenton.

Let tijdens het wandelen eens op de waterafvoer. Wat zien jullie allemaal? Zien jullie hoe het water via dakgoten en regenpijpen naar de grond wordt geleid? Werkt het in andere landen hetzelfde?

TIP!

In dit boek leer je over allerlei dingen die echt bij Nederland horen, zoals regen. **Typisch Nederlands; Hollandse tradities en gewoonten**

Termen

de hemelwaterafvoer

de straatkolk

aansluiten

afvoeren

het riool

het regenwater

hergebruiken

de regenton

de dakgoot

de regenpijp

De Wandelwaaier is ontwikkeld door de Bibliotheek Bollenstreek
in samenwerking met Probiblio.

www.bibliotheekbollenstreek.nl

Taalwandelen
praat terwijl je gaat